

คุณภาพชีวิตการทำงานของทันตแพทย์โรงพยาบาลชุมชน ประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

คุณภาพชีวิตการทำงานของทันตแพทย์โรงพยาบาลชุมชน ประเทศไทย

QUALITY OF WORK LIFE OF DENTISTS IN COMMUNITY HOSPITALS, THAILAND

อรดี ตั้งทองเพชร 5136355 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภูษิตา อินทรประสงค์, พบ.ด.(การบริหารการพัฒนา), เรดา เกษตรสุวรรณ, ส.ม.(สาธารณสุขศาสตร), จรรยา ภัทรอาชาชัย, Sc.D.(BIostatistics)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จำนวน 513 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์จำนวน 438 ชุด ร้อยละ 85.38 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมทันตแพทย์โรงพยาบาลชุมชนมีคุณภาพชีวิตการทำงานดี มีความเครียดในงานระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจในงาน ความเครียดในงานมีความสัมพันธ์เชิงลบระดับปานกลางกับคุณภาพชีวิตการทำงานของทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ($r = -0.520$, $p\text{-value} < .001$) ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางกับคุณภาพชีวิตการทำงานของทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ($r = 0.657$, $p\text{-value} < .001$) ความเครียดในงานและความพึงพอใจในงานสามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพชีวิตการทำงานของทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ได้ร้อยละ 47.4 ($R^2 = .474$)

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารน่าจะกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางด้านจิตใจ พัฒนาความรู้ความสามารถ ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคง ส่งเสริมบูรณาการทางสังคมของทันตแพทย์โรงพยาบาลชุมชน และเพิ่มคุณค่างานที่เน้นการออกแบบลักษณะงานให้แตกต่างจากเดิมที่เคยปฏิบัติ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน / ความเครียดในงาน / ความพึงพอใจในงาน /
ทันตแพทย์โรงพยาบาลชุมชน

**QUALITY OF WORK LIFE OF DENTISTS IN COMMUNITY HOSPITALS,
THAILAND****ORADEE TANGTONGPET 5136355 PHPH/M****M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION****THESIS ADVISORY COMMITTEE: BHUSITA INTARAPRASONG, Ph.D. (DEV.
ADM.), RERA KASETSUWAN, M.P.H.(PUBLIC HEALTH), JANYA PATTARA-
ACHACHAI, Sc.D.(BIOSTATISTICS)****ABSTRACT**

This research was a cross-sectional explanatory study. The main objective was to determine the factors that affect the quality of work life of dentists in community hospitals. The sample group was 513 dentists in community hospitals who had at least one year of service. The random sampling method was applied. The data collection tool was a questionnaire and 438 questionnaires (85.38%) were deemed useable. Data were analyzed by frequency, percentage, average, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis (at the $p < 0.05$ level of significance.)

The results found that overall, dentists in community hospitals had a good quality of work life. They had a moderate level of job stress and were satisfied with their job. Job stress was negatively moderately associated with quality of work life of dentists in community hospitals ($r = -0.520$, $p\text{-value} < .001$). Job satisfaction was positively moderately associated with quality of work life of dentists in community hospitals ($r = 0.657$, $p\text{-value} < .001$). Job stress and job satisfaction explained 47.4% ($R^2 = .474$) of the variance in the quality of work life of dentists in community hospitals.

Suggestions from this research include the following; administrators should establish physical and mental environment policies, develop the dentists' knowledge and ability, support their growth and security, integrate dentists into the society and add value to the job by designing job characteristics to be different from the ones that exist.

**KEY WORDS: QUALITY OF WORK LIFE / JOB STRESS / JOB SATISFACTION /
DENTISTS IN COMMUNITY HOSPITALS**

137 pages